

RAS

**Rasspecifika avelsstrategier för
Slovensky Kopov**

Rev. 2 2009

Avelsstrategier Slovensky Kopov

Historik.

Kopovens historia är ganska oklar. De första gångerna ”Kopovrasen” omnämns skriftligen är på 1700 och 1800-talet där man förbjuder den att paras med andra raser.

Från början såg man enbart till de jaktliga egenskaperna i aveln. Kopoven skulle driva med skall och hålla på i timmar. Man brydde sig inte om storlek eller färg och teckning på hunden. I likhet med andra raser varierade kopoven mycket. Ursprungligen låg mankhöjdens varians mellan 40 och 65 cm.

Slovensky Kopov härstammar från de bergiga områdena i Slovakien. Här har dessa hundar länge använts för jakt. De var även pålitliga vakthundar. Kopoven var hunden för den enkla människan. De mer bemedlade förde dock rasen vidare till Tyskland. Ursprunget till rasen är dock fortfarande höljt i dunkel, men man vet med säkerhet att en av de tidigaste av typen härstammar från Keltenbracken.

Kring 1915 inleddes det verkliga avelsarbetet. Entusiasterna började enas om hur rasen skulle se ut gällande hårlag, färg och teckning. Mankhöjden fastställdes först senare, när det förordades att högbenta hundar inte fick hetsa/driva vilt på ett oetiskt sett.

1936 hölls den första avelsutställningen för Slovensky Kopov i staden Banska Bystrica för att hitta ett antal avelsdjur att börja med. 1940 började det verkliga avelsarbetet. Det var de entusiastiska uppfödarna i centrala Slovakien och i Spis-regionen som såg till att rasen utvecklades, i och med att den Slovakiska rasavelsboken ”Slowakische Rassenzuchtbuch” grundlades. Strax därefter hade rasstandarderna för Slovensky Kopov utarbetats.

Den ursprungliga avelsbasen av Slovensky Kopov innehöll 26 hundar, 14 hanar och 12 tikar. 1963 erkändes Slovensky Kopov av FCI som en egen ras.

Slovensky Kopov finns, förutom i Sverige, vad känt är representerad i Tyskland, Tjeckien, Slovakien, Italien, Frankrike, Polen och Kanada.

Slovensky Kopov i Sverige

De första Slovensky Kopov importerades till Sverige från Slovakien under 2002, 4 tikar och 1 hane. Tikarna blev parade under den tid de satt i karantän i Danmark. Resultatet blev att 27 valpar föddes i Sverige. Under 2003 importerades det ytterligare 4 hundar, 2 hundar från Slovakien och 2 st från Tyskland.

De hundar som importerades till Sverige var:

Blesk	Hane
Odra Vlci Potok	Tik
Asta	Tik
Juta	Tik
Beka spod Rosniarok	Tik
Ren Ren Krssákov Dvor	Hane
Jela Z Grznárky	Tik
Filia Venandi	Tik
Arack Vom Lehmrott	Hane

2002 grundades Svenska Slovensky Kopov klubben. SSKK blev ansluten som "Avtalsansluten rasklubb" till SKK.

Rasklubbens uppgift är att:

- Väcka intresse för och främja aveln av mentalt och fysiskt sunda, bruksmässigt, jaktligt och exteriört fullgoda rasrena hundar.
- Bevara och utveckla rasens specifika egenskaper och verka för utveckling av dressyr, och praktiskt bruk av denna.
- Informera och sprida kunskap om rasens beteende, dess fostran, utbildning och vård.
- Bevaka och arbeta med frågor som har ett rasset specifikt intresse för hundägaren och hundägandet.
- Skapa och vidmakthålla goda relationer mellan omvärlden och hundägaren och hundägandet.

Det finns idag ett fåtal kennlar och privat personer som föder upp Slovensky Kopov i Sverige. För rasens fortlevnad är vi beroende av import och användandet av täckhundar från utlandet för att säkerställa de jaktliga egenskaperna samt den genetiska variationen. Idag har SSKK ett hundrafemtio medlemmar och för att vi skall kunna verka som rasklubb för de ca.350 hundar som finns i Sverige behöver vi fler medlemmar. 2004 ansökte SSKK om inträde i den internationella föreningen för Slovensky Kopov (IVZSSB) och blev invald i november 2004. Föreningen företräder länderna Slovakien, Tjeckien samt Tyskland och Sverige. Med utbyte av information mellan medlemsländerna kan vi härigenom hjälpas åt att säkerställa rasens fortlevnad och genetiska variation.

Population

Rasen har under de senaste åren haft en betydande ökning i antal registrerade valpar, med tanke på den lilla avelsbas som har varit möjlig att tillgå. Klubben ser med viss oro på detta, både för att man riskerar en kvalitets sänkning och för att valpar hamnar hos jägare som inte har någon kunskap om rasen utan bara följer trenden.

Inavelsgraden hos Slovensky Kopov är relativt låg, med vissa undantag. SSKK har i sina avelsrekommendationer framställt att "för närvarande tillåter vi en inavelsgrad på upp till 6.25%". Det i sig är högt, men SSKK strävar efter att kunna sänka det inom överskådlig framtid. En anledning till att inavelsgraden kan vara hög, är att man i Slovakien bl.a. har linjeavlat väldigt hårt tidigare. De hundar som, framför andra, är representerade i många stamtavlor är Kam z Hamra samt hans avkomma Blesk Z Cernovej.

En enskild planerad parning kan ändå vara olämplig trots låg grad av inavel. Orsaken kan vara att t.ex. de gener som hanhunden bär på redan finns talrikt representerade bland stammens tikar, d.v.s. hanhunden är närbesläktad med övriga tikar i rasen.

Registeringar (samt import),

Antal reg/år	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Tikar (varav importer)	19	3	25 (1)	31 (12)	42 (4)	28 (2)	33 (3)
Hanar (varav importer)	8	3	34 (1)	31 (6)	32 (1)	21	40 (1)
Totalt	27	6	59 (2)	62 (18)	74 (5)	49 (2)	73 (4)

Under åren 2005-2008 har importen skett från Slovakien, Tyskland, Tjeckien samt Polen.

Genomsnittlig inavelsgrad

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Inavelsgrad	-	-	6,5 %	3,6 %	2,5 %	1,2 %	2,5 %	3,5 %	2,3 %	-

Genomsnittlig inavelsgrad fördelat på kullar

Fördelning parningar i %	Kullar födda						
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Upp t.o.m. 6,25%	2	2	7	9	8	5	9
6,26% - 12,49%	0	0	0	0	1	0	1
12,5% - 24,99%	1	0	0	0	0	1	0
25% -	0	0	0	0	0	0	0

Individer använda i avel under åren 2002-2008

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totalt
Kullar	3	2	7	9	9	6	10	46
Tikar	3	2	7	9	9	6	10	29
Hanar	1	2	3	8	7	6	10	25

För inavelsberäkningar använder SSKK dataprogrammet "Lathunden" samt SKK:s avelsdata.

Utnyttjandet av hanhundar respektive tikar kan göras bättre, men med anledning av att rasen är ung i Sverige och att avelsbasen inte var särskilt stor i början, så har man inte haft möjlighet att bredda så mycket som man önskat.

Vi är nu inne i ett skede där avkommor av de importörer som har tagits in kan börja starta på jaktprov och meritera sig på spårprov och utställning. I och med detta kan man bredda avelsbasen och den genetiska variationen ökas betydligt.

Ägarregistreringen av hundar är tämligen låg. Endast 207 av 357 Slovensky Kopov är ägarregistrerade hos SKK.

Avelsstruktur – barnbarn efter hanhundar perioden 2002-2008

Regnr	Hundnamn	OBS!	Föd.år	Sv.födda avk.	* Övr. avk	Sv. barnbarn
S37407/2002	Blesk		1999	30	0	101
S14578/2004	Arack Vom Lehmrott		2003	27	0	52
S31802/2003	Ren Krssákov Dvor		1996	43	0	45
S61326/2005	Lord Z Prievarany		2002	13	0	9
S11123/2004	Timely Caro		2003	3	0	9
CLPSK/560	Denny Hartmanovsky Potok		1998	4	0	8
S39609/2002	Timely Arko		2002	7	0	7

Avelsstruktur – barnbarn efter tikar perioden 2002-2008

Regnr	Hundnamn	OBS!	Föd.år	Sv.födda avk.	* Övr. avk	Sv. barnbarn
S37788/2002	Asta		1999	14	0	59
S37787/2002	Odra Vlci Potok		1997	23	0	30
S38782/2002	Juta		2000	9	0	28
S39605/2002	Timely Anja		2002	20	0	22
S58457/2003	Filia Venandi		2002	18	0	21
S31801/2003	Jela Z Grznárky		2001	11	0	17
S61325/2005	Ala Spod Rosniarok		1999	9	1	13
S39618/2002	Bullra		2002	16	0	11
S39604/2002	Timely Ara		2002	21	0	9
S56939/2004	Timely Kajsa		2004	3	0	9
S39600/2002	Timely Bika		2002	14	0	8
S12653/2006	Cita Dobrocajka		2004	4	0	8

I tabellerna ovan kan man utläsa att de som har används mest i avel är Blesk, Arrack vom Lehmrott samt Ren Krssakov Dvor. Detta beror i första hand på att de var de första hundarna i Sverige. För att bredda avelsbasen behöver vi använda fler hundar som inte är besläktade med dessa. I tabellerna ovan kan man även utläsa hur många valpar det är efter de olika hundarna, dock är det inte sorterat därefter utan efter antal barnbarn.

I dagsläget finns det 357 Slovensky Kopov med svenskt registreringsnummer hos SKK (Svenska Kennelklubben). Av dessa kan några vara exporterade eller avlidna.

Mål

- Att samtliga avelsdjur är mentalt, jaktigt och exteriört beskrivna
- Att öka bredden på avelsbasen
- Att inavelsgraden är under 2%
- Att arbeta för ett öppet samarbete mellan uppfödare, privatpersoner och SKK
- Att öka kunskapen om avel och uppfödning hos uppfödare och hundägare
- Att rasklubben SSKK får verktyg att bestämma vilka hundar som skall gå i avel genom ett krav att SSKKs avelskriterier följs för att få registrera valpar

Strategier

- Att informera fortlöpande om negativa verkningar av inavel och brisande genetisk variation.
- Att uppmana hundägare att meritera tikar och hanhundar för avel.
- Att hjälpa för rasen intresserade personer importera lämpliga hundar
- Att parningar som ej följer avelsrekommendationerna nekas valphänvisning
- Att diskutera med SKK om nya regler för registrering av valpar.

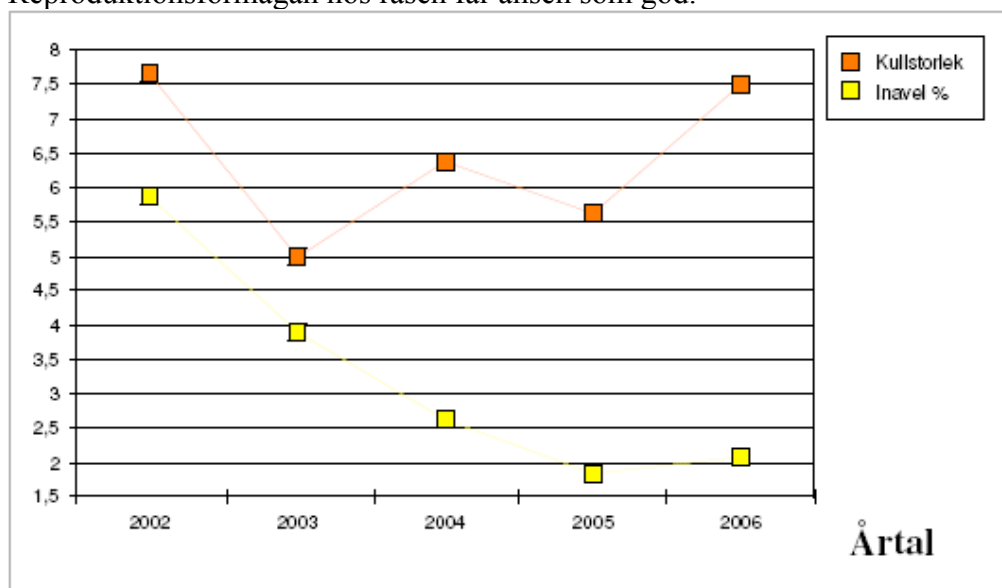
Hälsa:

Hälsoläget i rasen får anses som gott. Rasklubben genomförde en hälsoenkät under våren 2005. Svarefrekvensen var tyvärr mycket låg.

De sjukdomar/defekter som har förekommit är epilepsiliknande anfall, kryptorcism, hjärtfel och patellaluxation.

Det har varit ett par kombinationer som givit ett stort antal kryptorcida valpar, detta har vi härlett till en och samma hanhund. SSKK rekommenderar att den hanhunden ej går i avel igen. Övriga skador som rapporterats har uppkommit vid jakt (snittningar, klobrott, stakskador och överkörda av bil).

Reproduktionsförmågan hos rasen får anses som god.

Den kull som innehöll flest valpar (11st) var en kull från 2008.

Höftledsdysplasi (HD)

Av de hundar som är röntgade så är det ett endast en hund som uppvisat HD-resultat sämre än C. **SSKK uppmanar samtliga hundägare att de skall höftledsröntga sina hundar.**

Nedan ser man i diagrammet att det är knappt en tredjedel av hundarna som höftledsröntgas. Anledningen till detta kan vara att de enbart används till jakt eller ej uppnått röntningsbar ålder.

Diagnos	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
HD grad A	7 (38,9 %)	3 (37,5 %)	10 (43,5 %)	6 (20,7 %)	9 (36,0 %)	1 (11,1 %)	1 (100,0 %)
HD grad B	9 (50,0 %)	3 (37,5 %)	11 (47,8 %)	15 (51,7 %)	14 (56,0 %)	7 (77,8 %)	
HD grad C	2 (11,1 %)	2 (25,0 %)	2 (8,7 %)	8 (27,6 %)	1 (4,0 %)	1 (11,1 %)	
HD grad D					1 (4,0 %)		
HD grad E							
Totalt antal undersökta	18	8	23	29	25	9	1
Snittålder för undersökning (månader)	17	17	22	17	20	14	13
Antal födda	23	10	50	54	67	39	76

SSKK är med i SKK:s hälsoprogram, vilket i vårt fall innebär att känd höftledsstatus på föräldradsjuren krävs för att få registrera valpar.

Mål

- Att upprätthålla kopovens goda hälsostatus
- Följa upp hälsoläget i rasen kontinuerligt
- Att de hälsoproblem som upptäckts ej ökar

Strategier

- Att genomföra fler hälsoenkäter, 2010, 2015
- Informera på SSKK:s hemsida om de hälsoproblem som finns i rasen
- Uppmana hundägare att höftledsröntga sina hundar
- Spara information om de individer som har defekter och hälsoproblem för att styra aveln

Mentalitet/funktion:

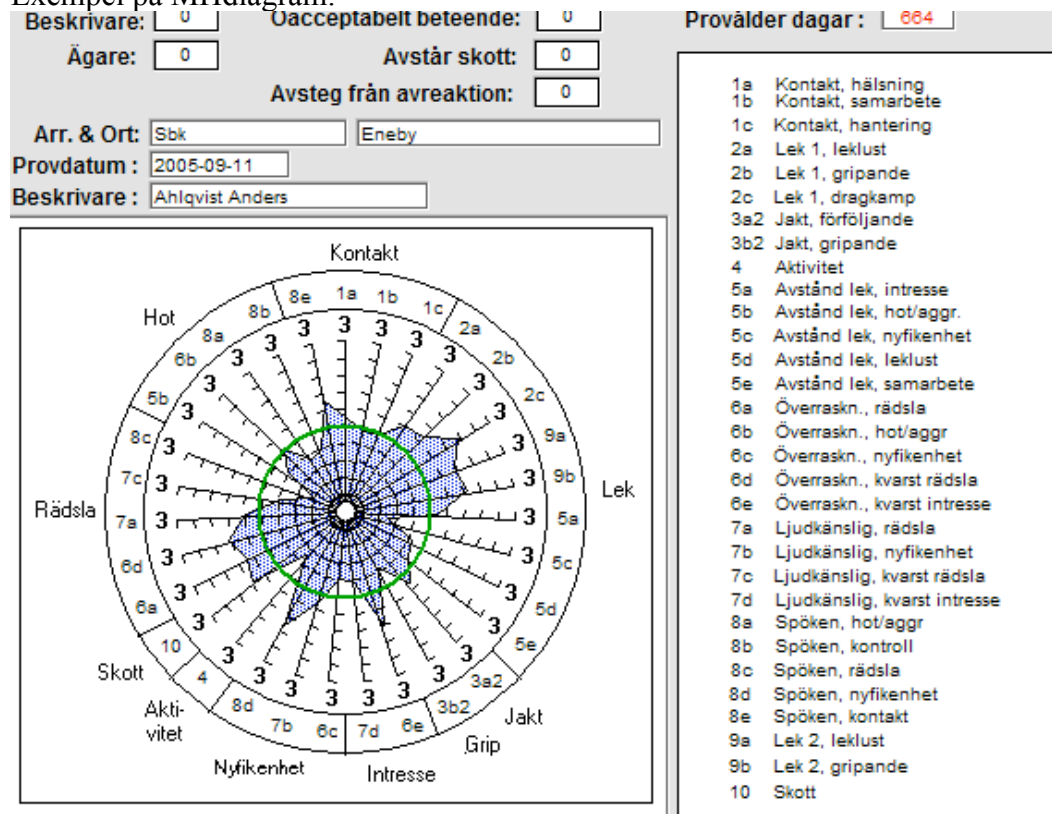
Slovensky Kopov är en vildsvinsspecialist. Kopoven skall arbeta självständigt och med stort mod kunna ta sig an vildsvin utan att på något sätt vara för skarp.

Intresset för att starta på jaktprov i Sverige är relativt lågt. Anledningen kan vara att SSKK ej haft något eget jaktprov, utan har fått använda sig av Wachtelhundklubbens alt. tysk jakt terriers prov för vildsvin. Vi har nu tagit fram ett jaktprov för vildsvin som har anammats av SKK och skall gälla för samtliga drivande hundraser med vildsvin som huvuduppgift ur FCI:s grupp 6. Detta prov skall börja användas under jaktåret 2009/2010.

Svårigheten att få tag i provmarker kan också göra att en del drar sig för att ordna prov.

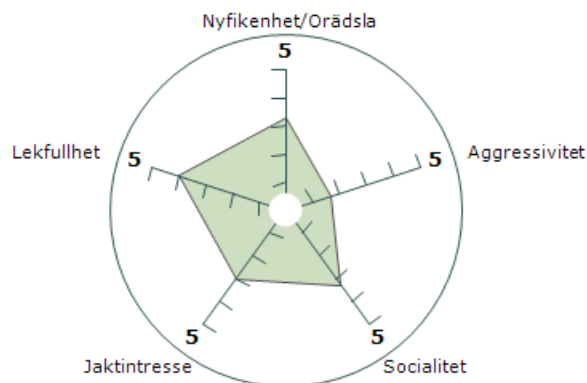
Jaktmeriter är väsentliga för avelsrekommendationer eftersom det är det enda sättet att värdera den jaktliga förmågan. Även att öka andelen mentalbeskrivna hundar är önskvärt då de resultaten är mycket användbara i avelsarbetet.

Exempel på MHdiagram:

MH-diagram kan vara svåra att utläsa. Men med SKK:s avelsdata kan man få fram en annan typ av diagram som visar i förenklade drag mentaliteten hos hunden (se nedan).

Egenskapsvärden

Beskrivning	Resultat
Nyfikenhet/Orädsla	3,3
Aggressivitet	1,7
Socialitet	3,3
Jaktintresse	3,0
Lekfullhet	4,0

Vissa kombinationer har visat sig lämna mycket vakt och ett fåtal hundar har varit aggressiva. Detta är dock enbart ett fåtal. Orsaken där kan även vara uppväxt/lydnad/ägare.

Skotträds/skottberördhet är det endast någon hund som uppvisat, 1/100.

Mål

- Att bibehålla de egenskaper som är typiska för Slovensky Kopov, såsom stor dådkraft, tillgänglighet m.m.
- Att öka antalet jaktprovsmeterade hundar
- Att öka antalet mentalbeskrivna hundar

Strategier:

- Att med riktad avel föra de typiska egenskaperna för rasen vidare
- Att anordna jaktprov samt mentalbeskrivning i klubbens regi
- Att få möjlighet att hindra avel med djur som ej uppfyller avelskriterierna

Exteriört

Rasstandarden beskriver en lätt, smidig och uthållig hund. Den ska kunna jaga i bergig och ganska svår terräng i hemlandet Slovakien.

Vikten på hundar i Sverige ligger i de flesta fall över idealvikten på 16 kg, så även i andra länder såsom Slovakien, Tyskland och Tjeckien. Vikten på tikar är vanligtvis 17 – 19 kg och på hanar 18 – 22 kg. Mankhöjden på rasen håller man dock bra, tikar 40-45 cm och hanar 45-50 cm. Det finns några hundar som ligger utanför dessa värden.

Utställningar i Sverige ger ett mycket blandat resultat. Ur SSKK:s synvinkel är anledningen till detta att domare i Sverige inte har tillräcklig erfarenhet av rasen.

För att få en exteriör överblick av rasen så kommer SSKK att anordna officiell utställning 2010, 2011 och 2012.

Mål:

- Att medelvikten på hanar respektive tikar skall inte öka under de närmaste fem åren
- Att behålla rastypiska detaljer som är relaterade till rasens ursprung
- Att mankhöjden inte ökar på hanar eller tikar

Strategier:

- Att uppmana hundägare vid utställning att mäta sina hundar samt att kontrollera tänderna
- Att informera vid konferenser och träffar att betydelsen av rätt mankhöjd är stor
- Att arbeta fram en exteriörbeskrivning som kan användas vid kommande avelsutställningar och liknande tillfällen
- Att informera SKK:s domarkår om hur en Slovensky Kopov skall se ut och att inte premiera ensamma individer vid utställningar (alltså där en eller ett fåtal kopovs deltar)

Detta dokument är förankrat hos medlemmar och styrelse i Svenska Slovakiska Kopov Klubben genom att varit tillgängligt för åsikter på årsmöte och hemsida innan inlämnandet till SKK.

Bilaga 1: SSKK:s avelsrekommendationer.

Avelsrådet Svenska Slovensky Kopov Klubben (SSKK)
Carl Berg
2009-05-10